

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av förmögenhetsskattelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att förmögenhetsskattelagen ändras så, att man övergår till en enhetlig praxis när det gäller värderingen av offentligt noterade värdepapper och placeringsfondandelar. Offentligt noterade värdepapper och placeringsfondandelar värderas till 70 procent av det gängse värdet. Avsikten är inte att genom propositionen ändra bestämmelserna gällande skatteplikten för tillgångar. Det föreslås att offentligt noterade anställningsoptioner och anställningsoptioner som berättigar till offentligt noterade aktier i förmögenhetsbeskattningen värderas till 70 procent enligt samma regel som offentligt

noterade värdepapper.

I propositionen föreslås att bestämmelserna om uträkning av beskattningsvärdet för ett bolags aktier och aktiernas matematiska värde samtidigt preciseras.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2001. Bestämmelserna gällande uträkning av beskattningsvärdet för ett bolags aktier och aktiernas matematiska värde tillämpas första gången då värdena räknas för skatteåret 2002.

Proposition hänför sig till budgetpropositionen för 2001 och avses bli behandlad i samband med den.

MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Värdering av värdepapper, placeringsfondandelar och anställningsoptioner

Gällande bestämmelser

Värderingen av värdepapper och fordringar vid förmögenhetsbeskattningen regleras i 26—31 § förmögenhetsskattelagen (1537/1992). Bestämmelser om offentligt noterade aktier finns i 26 § och bestämmelser om fordringar i allmänhet, dvs. obligationer, debenturer och andra masskuldebrev, finns i 31 § 2 mom.

Enligt 26 § förmögenhetsskattelagen anses beskattningsvärdet för aktier i inhemska börsbolag och i paragrafen avsedda aktier som noterats i annan offentlig handel vara 70 procent av det gängse värdet. Om innehavet är minst 10 procent av aktierna i ett bolag, anses 30 procent av aktiens gängse värde ut-

göra skattepliktiga tillgångar. Inhemskadepositioner och masskuldebrev är med stöd av 10 § förmögenhetsskattelagen i regel skattefria tillgångar. Depositioner som omfattas av förmögenhetsbeskattningen värderas till sitt nominella värde och masskuldebrev till sitt gängse värde. Om andra värdepapper finns inga uttryckliga bestämmelser i förmögenhetsskattelagen. I beskattningspraxis har de med stöd av den allmänna bestämmelsen gällande värdering av tillgångar i 11 § förmögenhetsskattelagen värderats till sitt gängse värde. Således värderas teckningsrätter för nya aktier, derivativavtal och placeringsfondandelar samt alla utländska värdepapper och fordringar till det gängse värdet vid utgången av skatteåret.

Om förmögenhetsbeskattning av anställningsoptioner som avses i 66 § 3 mom. inkomstskattelagen (1535/1992) finns inga särskilda bestämmelser. Med stöd av de allmänna bestämmelserna gällande skatteplikt för tillgångar har anställningsoptioner ansetts vara skattepliktiga tillgångar från det att an-

vändningsperioden för anställningsoptionen har börjat eller från det att det blivit möjligt att överlåta optionen på tredje person. Fram till denna tidpunkt anses anställningsoptioner i enlighet med 10 § 7 punkten förmögenhets-skattelagen vara en rättighet som träder i kraft när ett suspensivt villkor uppfylls.

Inte heller om värderingen av anställningsoptioner finns det några bestämmelser. Enligt 11 § förmögenhetsskattelagen, som gäller värdering av tillgångar, har anställningsoptioner värderats till sitt gängse värde. Värdet av börsnoterade anställningsoptioner anses vara avslutskursen vid utgången av skatteåret. Om optionen inte är föremål för handel på börsen, men berättigar till offentligt noterade aktier, räknas beskattningsvärdet utgående från värdet av de aktier till vilka optionen berättigar. Om en onoterad option berättigar till aktier som inte noterats offentligt, bestäms beskattningsvärdet utgående från aktiernas gängse värde, dvs. det matematiska värdet.

Lagstiftningen i andra länder

Förmögenhetsbeskattning tillämpas förutom i Finland endast i åtta OECD-länder. Av de nordiska länderna tillämpas förmögenhetsbeskattning i Sverige, Norge och Island.

I *Sverige* omfattas alla värdepapper och fordringar av förmögenhetsbeskattningen. Också insättningar och masskuldebrev är skattepliktiga tillgångar. Anställningsoptioner utgör skattepliktiga tillgångar redan då optionerna emitteras, dvs. redan innan användningsperioden börjat. I Sverige värderas värdepapper i regel till 80 procent av marknadsvärdet. Denna värderingspraxis omfattar börsaktier, aktiefondandelar och derivativavtal. Också anställningsoptioner värderas till 80 procent av marknadsvärdet. Masskuldebrev och fondandelar i räntefonder värderas till marknadsvärdet, och insättningar till sitt nominella värde. Utländska värdepapper värderas till marknadsvärdet.

Också i *Norge* och *Island* omfattas alla värdepapper och fordringar av förmögenhetsbeskattningen, dvs. även insättningar och masskuldebrev är skattepliktiga tillgångar. Däremot är anställningsoptioner inte skattepliktiga tillgångar. Både i Norge och Island

värderas värdepapper och fordringar i regel till marknadsvärdet och insättningar till sitt nominella värde. I Norge värderas dock aktier som noterats på listan för små och medelstora företag, den s.k. SMB-listan, till 65 procent av marknadsvärdet.

I andra länder där förmögenhetsbeskattning tillämpas omfattas värdepapper och fordringar i regel av förmögenhetsbeskattningen, och värderas i allmänhet till marknadsvärdet. Dock gäller i många länder särskilda lätt-nadsbestämmelser.

Bedömning av nuläget

Värderingen av olika slags placeringsobjekt i förmögenhetsbeskattningen är för närvarande varierande. Inhemska börsaktier värderas till 70 procent av marknadsvärdet, medan andra offentligt noterade värdepapper och placeringsfondandelar värderas till det fulla marknadsvärdet. Att sinsemellan alternativa placeringsformer behandlas olika i beskattningen strider mot det neutrala skattesystemets målsättningar. Ett neutralt skattesystem förutsätter att man inte gör vissa placeringsformer mera lockande genom beskattningen.

Nuvarande värderingspraxis leder också till att de som ordnar offentlig handel inte är jämbördiga. För närvarande värderas endast aktier som noterats i offentlig handel som anordnas av fondbörser till 70 procent av sitt gängse värde. Om någon annan sådan anordnare av offentlig handel som avses i värdepappersmarknadslagen (495/1989) börjar anordna sådan handel, kan värdering till 70 procent av det gängse värdet inte tillämpas på värdepapper som är föremål för sådan av myndigheterna sanktionerad offentlig handel. Dessutom är det faktum att utländska placeringar i förmögenhetsbeskattningen behandlas annorlunda än inhemska placeringar problematiskt särskilt med tanke på europarätten.

Anställningsoptioner som noteras offentligt och onoterade anställningsoptioner som berättigar till offentligt noterade aktier kan efter att användningsperioden börjat jämföras med andra offentligt noterade värdepapper. För närvarande är behandlingen av sådana oanvända anställningsoptioner i förmögen-

hetsbeskattningen oneutral i förhållande till behandlingen av aktier som förvärvats genom optioner.

1.2. Uträkning av beskattningsvärdet för aktier och aktiernas matematiska värde

Beskattningsvärdet för aktier i ett aktiebolag och aktiernas matematiska värde räknas utgående från bolagets nettotillgångar. Beskattningsvärdet för aktier används vid förmögenhetsbeskattningen av aktieägarna. Utgående från aktiernas matematiska värde räknas kapitalinkomstandelen av dividender från bolaget. Uträkandet av beskattningsvärdet för aktier och aktiernas matematiska värde regleras i 27 § förmögenhetsskattelagen. Närmare bestämmelser om uträkandet ingår i finansministeriets beslut om grunderna för beskattningsvärdet av affärsaktier (1539/1994), nedan finansministeriets beslut.

Beskattningsvärdet för aktier i aktiebolag uträknas enligt 27 § förmögenhetsskattelagen på basis av bolagets nettotillgångar som har justerats enligt bokslutet för året före skatteåret. Enligt 2 § i finansministeriets beslut fås ett bolags nettotillgångar då bolagets skulder dras av från dess tillgångar. Till nettotillgångarna räknas även skattefria tillgångar.

I 2 § i finansministeriets beslut bestäms särskilt att till tillgångarna inte räknas bland balansräkningens aktiva upptagna icke-realiserade kursförluster, latent skattefordringar enligt 5 kap. 18 § bokföringslagen (1336/1997) eller sådana utgifter med lång verkningstid som saknar förmögenhetsvärde. Skuld anses inte vara bolagets bundna och fria egna kapital, fonder, reserveringar eller i balansräkningens passiva ingående icke-realiserade kursvinster, som skuld upptagna latent skatteskulder enligt 5 kap. 18 § bokföringslagen eller anslutningsavgifter och andra poster som inte får dras av från de skattepliktiga tillgångarna då skatt på förmögenhet fastställs.

Behandlingen av odebiterade inkomstskatter som tagits upp i balansräkning som skuld har varierat vid uträkning av nettotillgångarna. I bokföringen tas ett aktiebolags direkta skatter upp i resultaträkningen på ett sätt som motsvarar prestationsprincipen. Den

skatteskuld eller skattefordran som uppstår genom korrigerande eller kompletterande av förskottsskatt som debiterats under räkenskapsperioden enligt prestationsprincipen tas i balansräkning upp som resultatregleringar. Med odebiterad skatteskuld avses här den del av skulden som inte debiterats i förskottsuppbörden.

I beskattningspraxis avdrogs odebiterad inkomstskatt som tagits upp som skuld i balansräkning under flera år från nettotillgångarna vid uträkning av beskattningsvärdet för aktier och aktiernas matematiska värde. I högsta förvaltningsdomstolens beslut T 1963 av den 23 september 1998 beaktas dock inte inkomstskatteskuld som tagits upp bland resultatregleringarna som avdragbar skuld vid uträkning av ett aktiebolags matematiska värde och beskattningsvärde. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterade i sin motivering att då inget annat särskilt föreskrivits, avviker begreppet tillgångar och skulder i beslutet om grunderna för beskattningsvärdet av affärsaktier inte från det i förmögenhetsskattelagen. Då förmögenhetsskattelagen tillämpats vid uträkning av privata näringsidkares nettotillgångar, har i rättspraxis odebiterad inkomstskatteskuld inte avdragits från tillgångarna.

Till sin ekonomiska karaktär är odebiterad skatteskuld företagets skuld. Om odebiterad inkomstskatt som tagits upp som skuld inte avdras, blir aktiens matematiska värde högre då förskottsskatten varit för liten än då förskottsskatten motsvarar skatten under räkenskapsperioden eller då skatten har erlagts på eget initiativ redan under räkenskapsperioden. Bestämmelserna gällande uträkning av nettotillgångarna skall inte uppmuntra till uppskjutande av betalningen av skatter eller till att man fastställer förskottsskatten så att den blir för liten. Dessutom är behandlingen av skatteskulder vid uträkning av nettotillgångarna för närvarande osymmetriskt i förhållande till behandlingen av skattefordringar, som fortsättningsvis räknas som tillgångar vid uträkning av nettotillgångarna.

Förmögenhetsskattelagen innehåller inga närmare bestämmelser om vad som anses höra till ett bolags tillgångar och skulder vid uträkning av beskattningsvärdet för aktier och aktiernas matematiska värde. Begreppen

tillgångar och skulder har i rätt stor utsträckning följt de etablerade tolkningarna i förmögenhetsskattelagen, vilka delvis har utformats i samband med personbeskattningen och inte i samband med uträkning av ett bolags nettotillgångar. Behovet av närmare bestämmelser har ökat framför allt efter att det matematiska värdet infördes som grund för fördelningen av kapitalinkomst och förvärsinkomst av dividender, och bestämmelserna gällande nettotillgångar fick därmed en avsevärt större betydelse.

2. Föreslagna ändringar

2.1. Värdering av värdepapper, placeringsfondandelar och anställningsoptioner

Syftet med propositionen är en övergång till enhetlig och därmed neutral värderingspraxis i fråga om värdepapper som noteras offentligt samt placeringsfondandelar. Enligt propositionen blir den allmänna regeln att värdering skall ske till 70 procent av det gängse värdet, vilket för närvarande tillämpas på inhemska börsaktier. Genom denna värderingsregel strävar man efter att förverkliga den försiktighetsprincip som allmänt iakttas vid värdering av olika tillgångsposter.

Den allmänna värderingsregeln gäller såväl inhemska som utländska värdepapper och placeringsfondandelar. Genom propositionen utvidgas dock inte den nuvarande förmögenhetsskattelagens tillämpningsområde. Således är depositioner som befriats från förmögenhetsskatt och masskuldebrev med stöd av 10 § förmögenhetsskattelagen fortsättningsvis skattefria.

I propositionen avses med offentligt noterade värdepapper aktier och interimbevis som är föremål för sådan offentlig handel som avses i 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen och handel på någon annan reglerad och av myndigheterna övervakad marknad, teckningsrätter för nya aktier samt andra motsvarande värdepapper som är föremål för sådan handel som här avses. Med en reglerad och av myndigheterna övervakad marknadsplats avses att en marknadsplats, de värdepapper som är föremål för handel på marknadsplatsen och de marknadsparter som

agerar på marknadsplatsen är föremål för motsvarande, men inte nödvändigtvis till sitt innehåll likadan reglering och övervakning som den finska marknadsplatsen, och att marknadsplatsen övervakas av den behöriga myndigheten på förläggningssorten. Med annan reglerad marknad avses här alltså uttryckligen utländska reglerade marknader. I Finland är de noterade värdepapper som avses i lagen alltid föremål för handel i den offentliga handel som avses i 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen.

I propositionen är även standardiserade derivativavtal offentligt noterade värdepapper. Med standardiserade derivativavtal avses derivativavtal som standardiserats i sådana optionsföretag som avses i 1 kap. 3 § lagen om handel med standardiserade optioner och terminer (772/1988) och derivativavtal som är jämfällbara med sådana standardiserade optioner eller terminer som avses i 10 kap. 1 a § värdepappersmarknadslagen. Av 10 kap. 1 a § värdepappersmarknadslagen följer att derivativavtal som avses i lagen och som kan jämfällas med standardiserade optioner eller terminer i likhet med ovan nämnda värdepapper skall vara föremål för handel på en utländsk reglerad marknad. När det är fråga om finska optioner och terminer gäller bestämmelsen endast derivativavtal som standardiserats i finska optionsföretag.

Med placeringsfondandelar avses i propositionen andelar i placeringsfonder eller fondföretag som avses i 2 § 2 och 10 punkten lagen om placeringsfonder (48/1999). De placeringsfondandelar som avses i paragrafen behöver inte vara offentligt noterade i den offentliga handeln eller på en utländsk reglerad marknad. Annars skulle indirekta placeringar i ovan nämnda värdepapper som görs via placeringsfonder beskattas hårdare än direkta placeringar i dessa värdepapper. I Finland är placeringsfondandelar tills vidare inte föremål för offentlig handel.

Med stöd av 26 § 4 mom. förmögenhetsskattelagen skall Skattestyrelsen bestämma beskattningsvärdet för aktier som notaras på börsens huvudlista, I-listan, NM-listan och Pre-listan, för teckningsrätter och aktiedepåbevis samt för inhemska placeringsfondandelar. Avsikten är inte att ändra skattestyrelsens befogenheter utan Skattestyrelsen

fastställer endast beskattningsvärdet för de värdepapper som den för närvarande fastställer.

I propositionen föreslås ytterligare att anställningsoptioner som noteras offentligt och sådana onoterade anställningsoptioner som berättigar till offentligt noterade aktier skall värderas till 70 procent enligt samma regel som offentligt noterade värdepapper. Beskattningsvärdet för onoterade anställningsoptioner som berättigar till offentligt noterade aktier uträknas så att aktiens teckningspris dras av från aktiens börsvärde.

Avsikten med propositionen är inte att ingripa i skattepliktigheten för optioner. Såvida skall anställningsoptioner vara skattepliktiga tillgångar från det att användningsperioden för anställningsoptionen har börjat eller från den tidpunkt då det blivit möjligt att överlåta optionen på tredje person.

2.2. Uträkning av beskattningsvärdet för aktier och aktiernas matematiska värde

Det föreslås att till lagen fogas centrala bestämmelser gällande uträkning av nettotillgångarna. Närmare bestämmelser om uträkning av nettotillgångar, matematiskt värde och beskattningsvärde, beaktande av förändringar i ett aktiebolags förhållanden samt om fastställande av aktiers matematiska värde och beskattningsvärde i nya bolag ingår i en förordning som utfärdas av finansministeriet.

Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att också ett omnämnande om matematiskt värde fogas till den. Det föreslås att ett omnämnande om matematiskt värde fogas även till paragrafens 1 mom. Ordalydelsen i hänvisningen till lagens 26 § 1 mom. och 28 § justeras på grund av de föreslagna ändringarna i 26 §.

Till paragrafens 1 mom. fogas bestämmelser om uträkning av nettotillgångarna som skillnaden mellan tillgångar och skulder samt bestämmelser om vilka poster som anses höra till tillgångar och skulder. Utgångspunkten är att poster som hör till ett bolags anläggnings-, omsättnings-, placerings- och finansieringstillgångar samt till annan sådan egendom anses vara tillgångar. Med annan egendom avses sådan egendom som inte om-

fattas av de ovan nämnda definitionerna i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968), men som på något annat sätt hänför sig till bolagets verksamhet och som har tagits upp i bolagets balansräkning enligt bokföringslagen. Sådan egendom kan vara t.ex. fastigheter som bolaget hyrt och som inte anses höra till näringsförvärvskällan. Av utgifter med lång verknings-tid räknas utgifter med förmögenhetsvärde som tillgångar. Till nettotillgångarna räknas ytterligare bolagets skattefria tillgångar. Till tillgångarna räknas dock inte latent skattefordringar enligt 5 kap. 18 § bokföringslagen.

Skuld anses vara de poster som i balansräkningen tas upp som passiva under främmande kapital. I 5 kap. 1 § lagen om aktiebolag (734/1978) avsedda kapitallån har i beskattningen vanligen behandlats som skuld, trots att de i balansräkningen tas upp under eget kapital. Kapitallån behandlas fortsättningsvis som skuld då de till sin egentliga ekonomiska karaktär är främmande kapital. Kännetecken för främmande kapital kan anses vara t.ex. lånevillkor gällande skyldighet att betala ränta och skyldighet att betala tillbaka lånet. Den ränta som betalas på främmande kapital anses också i bolagets inkomstbeskattning vara avdragsgill. Skuld anses också vara en försäkringsanstalts ersättnings- och premieansvar, pensionsansvaret för en pensionsstiftelse och andra pensionsanstalter samt reserveringar som ett försäkringsbolag, en pensionsstiftelse och en pensionskassa gjort för att förbättra sin solvens, vilka avses i 34 § 1 mom. 1 och 2 punkten förmögenhetsskattelagen. Skuld anses inte vara sådana anslutningsavgifter som avses i 34 § 2 mom. eller sådana latent skatteskulder som avses i 5 kap. 18 § bokföringslagen.

Förslaget innebär en ändring i behandlingen av odebiterade inkomstskatter som tagits upp som skuld i balansräkningen. Inkomstskatteskulder enligt prestationsprincipen vilka tagits upp som skuld i balansräkningen hör vid uträkning av nettotillgångarna också till de poster under främmande kapital som enligt det föreslagna 27 § 1 mom. skall anses vara skuld. Skattefordringar enligt prestationsprincipen vilka tagits upp som fordringar hör fortsättningsvis till de poster som anses utgöra tillgångar.

De föreslagna ändringarna innebär ingen ändring i behandlingen av odebiterade inkomstskatteskulder vid uträkning av enskilda näringsidkares nettotillgångar. En privat affär är inte separat skattskyldig, utan resultatet av dess näringsverksamhet beskattas som näringsidkarens inkomst. Därför tas skatter som betalas på basis av resultatet i allmänhet inte alls upp i bokslutet för näringsverksamheten. Om så dock sker lämnas odebiterade skatteskulder obeaktade vid uträkning av nettotillgångarna.

I 5 kap. 3 § 2 mom. bokföringslagen finns bestämmelser om behandlingen av kursvinster och kursförluster som hänför sig till skulder och fordringar som förfaller till betalning efter en längre tid än ett år. Om kursvinster eller kursförluster i anslutning till sådana fordringar eller skulder inte har tagits upp i resultaträkningen som intäkter eller kostnader, tas kursskillnaden upp i balansräkningen under resultatregleringar. Sådana orealiserade kursvinster och kursförluster har tidigare inte ansetts vara varken skuld eller tillgångar vid uträkning av nettotillgångarna. Att lämna orealiserade kursvinster eller kursförluster obeaktade vid uträkningen av nettotillgångarna utan att motsvarande fordrings- eller skuldpost korrigeras leder inte till rätt slutresultat. Därför beaktas orealiserade kursförluster och kursvinster som tagits upp under resultatregleringar inte längre separat vid uträkning av nettotillgångarna.

Vid uträkning av beskattningsvärdet för en aktie och aktiens matematiska värde beaktas endast de aktier i bolaget som finns i marknaden. Också egna aktier som bolaget förvärvat på annat sätt än genom inlösning lämnas obeaktade. Paragrafen preciseras enligt detta.

Bestämmelsen om bemyndigande i paragrafen ändras så att närmare bestämmelser ges genom en förordning som utfärdas av finansministeriet i stället för genom finansministeriets beslut. Innehållet i bestämmelsen om bemyndigande bibehålls.

3. Ekonomiska verkningar

De statsekonomiska verkningarna av ändringen gällande värdering av värdepapper, placeringsfondandelar och anställningsoptio-

ner är små. Det är omöjligt att göra exakta kalkyler, men skatteintäkterna har beräknats minska med några tiotal miljoner mark.

Avdragandet av odebiterade skatteskulder från nettotillgångarna minskar kapitalinkomstandelen av dividender och beräknas öka skatteintäkterna med 40–60 miljoner mark. I fråga om förmögenhetsbeskattningen beräknas de minskade nettotillgångarna minska skatteintäkterna med 10 miljoner mark. Verkningarna gäller aktieägare i noterade aktiebolag. I övrigt har lagförslagen gällande nettotillgångar inga väsentliga ekonomiska verkningar.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet.

5. Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2001 och avses bli behandlad i samband med den.

6. Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om uträkning av nettotillgångar, matematiskt värde och beskattningsvärde, beaktande av förändringar i ett aktiebolags förhållanden samt om fastställande av aktiers matematiska värde och beskattningsvärde i nya bolag ingår i en förordning om grunderna för affärsaktiers beskattningsvärde som utfärdas av finansministeriet. Förordningen ersätter finansministeriets beslut om grunderna för affärsaktiers beskattningsvärde. De nu föreslagna ändringarna i förmögenhetsskattelagen föranleder vissa ändringar också i de närmare bestämmelser om uträkning av beskattningsvärdet som ingått i beslutet. Ett utkast till förordning har bifogats propositionen.

7. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft från och med

ingången av 2001. Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2000. Lagens 27 § tillämpas dock första gången då beskattningsvärdena och de matematiska

värdena för skatteåret 2002 beräknas.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av förmögenhetsskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i förmögenhetsskattelagen av den 30 december 1992 (1537/1992) rubriken för 26 § samt 26 § 1 och 3 mom., rubriken för 27 § samt 27 § 1, 2 och 4 mom. samt 31 § 2 mom.,

av dessa lagrum 26 § 1 mom. sådant det lyder i lag 924/1996 samt 26 § 3 mom. och 27 § 1, 2 och 4 mom. sådana de lyder i lag 1481/1994, samt

fogas till 26 §, sådan den lyder i nämnda lag 1481/1994 och 924/1996, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och det ändrade 3 mom. blir 3 och 4 mom., samt till lagen en ny 26 a § som följer:

26 §

Beskattningsvärdet för offentligt noterade värdepapper och placeringsfondandelar

Beskattningsvärdet för offentligt noterade värdepapper är 70 procent av det gängse värdet, med de undantag som föreskrivs i 3 mom. Med offentligt noterade värdepapper avses i denna lag:

1) värdepapper som är föremål för sådan offentlig handel som avses i 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen (495/1989) samt värdepapper som är föremål för handel på en annan reglerad och av myndigheterna övervakad marknad, och

2) derivativavtal som standardiserats i sådana optionsföretag som avses i 1 kap. 3 § lagen om handel med standardiserade optioner och terminer (772/1988) och sådana derivativavtal som avses i 10 kap. 1 a § värdepappersmarknadslagen och som kan jämföras med standardiserade optioner och terminer.

Beskattningsvärdet för andelar i sådana placeringsfonder och fondföretag som avses i 2 § 2 och 10 punkten lagen om placeringsfonder (48/1999) anses vara 70 procent av det gängse värdet.

Skattestyrelsen fastställer beskattningsvärdet för aktier som är föremål för sådan offentlig handel som avses i 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen, teckningsrätter och aktiedepåbevis samt för placeringsfondandelar som avses i 2 § 2 punkten lagen om pla-

ceringsfonder. Ändring i skattestyrelsens beslut får inte sökas genom besvär.

26 a §

Beskattningsvärdet för anställningsoptioner

Beskattningsvärdet för sådana anställningsoptioner som avses i 66 § 3 mom. inkomstskattelagen är 70 procent av det gängse värdet då anställningsoptionen noteras offentligt eller då den berättigar till offentligt noterade aktier.

27 §

Beskattningsvärdet för andra aktier och aktiernas matematiska värde

Med undantag av de aktier som nämns i 26 § 1 mom. och 28 § räknas beskattningsvärdet för aktier i inhemska aktieföretag och aktiernas matematiska värde utgående från bolagets nettotillgångar vilka har justerats enligt bokslutet för året före skatteåret. Bolagets nettotillgångar fås genom att bolagets skulder dras av från dess tillgångar. Tillgångar är bolagets anläggnings-, omsättnings-, placerings- och finansieringstillgångar samt andra sådana tillgångar och sådana utgifter med lång verkningstid som har förmögenhetsvärde. Skuld anses vara de poster som tas upp bland balansräkningens passiva under främmande kapital, poster som avses i 34 § 1 mom. 1 och 2 punkten samt kapitallån, då de till sin ekonomiska karaktär

är främmande kapital. Tillgångar anses dock inte vara latent skattefordringar enligt 5 kap. 18 § bokföringslagen (1336/1997). Skuld anses inte vara sådana anslutningsavgifter som avses i 34 § 2 mom. eller latent skattekulder enligt 5 kap. 18 § bokföringslagen.

En akties matematiska värde och beskattningsvärde uträknas så att bolagets justerade nettotillgångar divideras med antalet av de aktier i bolaget som finns i marknaden. Av bolaget inlösta och i övrigt förvärvade egna aktier lämnas obeaktade när det matematiska värdet och beskattningsvärdet räknas ut.

I finansministeriets förordning om grunderna för affärsaktiers beskattningsvärde meddelas närmare bestämmelser om uträkning av ett bolags nettotillgångar, matematiska värde och beskattningsvärde, beaktande av förändringar i ett aktiebolags förhållanden samt om fastställande av det

matematiska värdet och beskattningsvärdet för aktier i nya bolag.

31 §

Värdet av fordringar

Som beskattningsvärdet för andra obligationer, debenturer och masskuldebrev än de som avses i 26 § 1 mom. anses det gängse värdet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Denna lag tillämpas första gången vid beskattningen för 2000. Lagens 27 § tillämpas dock första gången då beskattningsvärdena och de matematiska värdena för skatteåret 2002 räknas.

Helsingfors den 4 september 2000

Republikens President

TARJA HALONEN

Finansminister *Sauli Niinistö*

Lag

om ändring av förmögenhetsskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i förmögenhetsskattelagen av den 30 december 1992 (1537/1992) rubriken för 26 § samt 26 § 1 och 3 mom., rubriken för 27 § samt 27 § 1, 2 och 4 mom. samt 31 § 2 mom., av dessa lagrum 26 § 1 mom. sådant det lyder i lag 924/1996 samt 26 § 3 mom. och 27 § 1, 2 och 4 mom. sådana de lyder i lag 1481/1994, samt fogas till 26 §, sådan den lyder i nämnda lag 1481/1994 och 924/1996, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 och det ändrade 3 mom. blir 3 och 4 mom., samt till lagen en ny 26 a § som följer:

Gällande lydelse

26 §

Beskattningsvärdet för offentligt noterade aktier

Beskattningsvärdet för aktier i ett börslag som avses i värdepappersmarknadslagen (495/89) eller för aktier som noteras vid annan i ovan nämnda lag avsedd offentlig handel som ordnas av fondbörsen är 70 procent av det gängse värdet med de undantag som anges i 2 mom.

Föreslagen lydelse

26 §

Beskattningsvärdet för offentligt noterade värdepapper och placeringsfondandelar

Beskattningsvärdet för offentligt noterade värdepapper är 70 procent av det gängse värdet, med de undantag som föreskrivs i 3 mom. Med offentligt noterade värdepapper avses i denna lag:

1) värdepapper som är föremål för sådan offentlig handel som avses i 1 kap. 3 § värdepappersmarknadslagen (495/1989) samt värdepapper som är föremål för handel på en annan reglerad och av myndigheterna övervakad marknad, och

2) derivativavtal som standardiserats i sådana optionsföretag som avses i 1 kap. 3 § lagen om handel med standardiserade optioner och terminer (772/1988) och sådana derivativavtal som avses i 10 kap. 1 a § värdepappersmarknadslagen och som kan jämföras med standardiserade optioner och terminer.

Beskattningsvärdet för andelar i sådana placeringsfonder och fondföretag som avses i 2 § 2 och 10 punkten lagen om placeringsfonder (48/1999) anses vara 70 procent av det gängse värdet.

Skattestyrelsen fastställer beskattningsvärdet för värdepapper som avses i 1 mom. och vid behov också för andra värdepapper.

Skattestyrelsen fastställer beskattningsvärdet för aktier som är föremål för sådan offentlig handel som avses i 1 kap. 3 § vär-

Gällande lydelse

Ändring i skattestyrelsens beslut får inte sökas genom besvär.

Föreslagen lydelse

depappersmarknadslagen, teckningsrätter och aktiedepåbevis samt för placeringsfond- andelar som avses i 2 § 2 punkten lagen om placeringsfonder. Ändring i skattestyrelsens beslut får inte sökas genom besvär.

26 a §

Beskattningsvärdet för anställningsoptioner

Beskattningsvärdet för sådana anställningsoptioner som avses i 66 § 3 mom. inkomstskattelagen är 70 procent av det gängse värdet då anställningsoptionen noteras offentligt eller då den berättigar till offentligt noterade aktier.

27 §

Beskattningsvärde för andra aktier

Beskattningsvärdet för aktier i inhemska aktiebolag, med undantag för de aktienbolag som nämns i 26 § 1 mom. och 28 §, uträknas på basis av bolagets nettotillgångar, vilka har justerats enligt bokslutet för året före skatteåret.

27 §

Beskattningsvärdet för andra aktier och aktiernas matematiska värde

Med undantag av de aktier som nämns i 26 § 1 mom. och 28 § räknas beskattningsvärdet för aktier i inhemska aktiebolag och aktiernas matematiska värde utgående från bolagets nettotillgångar vilka har justerats enligt bokslutet för året före skatteåret. *Bolagets nettotillgångar fås genom att bolagets skulder dras av från dess tillgångar. Bolagets nettotillgångar fås genom att man från bolagets tillgångar avdrar dess skulder. Tillgångar är bolagets anläggnings-, omsättnings-, placerings- och finansieringstillgångar samt andra sådana tillgångar och sådana utgifter med lång verkningstid som har förmögenhetsvärde. Skuld anses vara de poster som tas upp bland balansräkningens passiva under främmande kapital, poster som avses i 34 § 1 mom. 1 och 2 punkten samt kapitallån, då de till sin ekonomiska karaktär är främmande kapital. Tillgångar anses dock inte vara latent skattefordringar enligt 5 kap. 18 § bokföringslagen (1336/1997). Skuld anses inte vara sådana anslutningsavgifter som avses i 34 § 2 mom. eller latent skatteskulder enligt 5 kap. 18 § bokföringslagen.*

Gällande lydelse

En akties matematiska värde och beskattningsvärde uträknas så att bolagets nettotillgångar divideras med antalet aktier. Aktier som har inlösts av bolaget beaktas inte när det matematiska värdet räknas ut.

I finansministeriets beslut om grunderna för beskattningsvärdet av affärsaktier meddelas närmare föreskrifter om uträkning av ett bolags nettotillgångar, om det matematiska värdet och beskattningsvärdet, om beaktande av förändringar i ett aktiebolags förhållanden samt om fastställande av det matematiska värdet och beskattningsvärdet på aktier i ett nytt bolag.

Föreslagen lydelse

En akties matematiska värde och beskattningsvärde uträknas så att bolagets *justerade* nettotillgångar divideras med antalet *av de aktier i bolaget som finns i marknaden*. *Av bolaget inlösta och i övrigt förvärvade egna aktier lämnas obeaktade* när det matematiska värdet och beskattningsvärdet räknas ut.

I finansministeriets *förordning* om grunderna för affärsaktiers beskattningsvärde meddelas närmare bestämmelser om uträkning av ett bolags nettotillgångar, matematiska värde och beskattningsvärde, beaktande av förändringar i ett aktiebolags förhållanden samt om fastställande av det matematiska värdet och beskattningsvärdet för aktier i nya bolag.

-----

31 §

Värdet av fordringar

Som värdet på obligationer, debenturer och andra masskuldebrev anses det gängse värdet.

Som *beskattningsvärdet för andra obligationer, debenturer och masskuldebrev än de som avses i 26 § 1 mom.* anses det gängse värdet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

Denna lag tillämpas första gången vid beskattningen för 2000. Lagens 27 § tillämpas dock första gången då beskattningsvärdena och de matematiska värdena för skatteåret 2002 räknas.

Finansministeriets förordning

om grunderna för beskattningsvärdet av affärsaktier

I enlighet med finansministeriets beslut föreskrivs med stöd av 27 § förmögenhetsskattelagen av den 30 december 1992 (1537/1992), sådan den lyder i lag 1481/1994 och 924/1996, som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna förordning tillämpas på uträkningen av det matematiska värdet och beskattningsvärdet av aktier i inhemska aktiebolag. Förordningen tillämpas inte på aktier som avses i 26 § 1 mom. och 28 § förmögenhetsskattelagen (1537/1992).

2 §

Uträkning av nettotillgångarna

Vid uträkningen av beskattningsvärdet av aktier som avses i 27 § förmögenhetsskattelagen avdras från bolagets nettotillgångar även den dividend som enligt beslut skall delas ut för räkenskapsperioden.

3 §

Värdering av tillgångar

Vid uträkning av ett bolags nettotillgångar anses som värdet av anläggningstillgångarna och utgifter med lång verkningstid den del som inte avskrivits vid inkomstbeskattningen. Som värdet av omsättningstillgångarna anses anskaffningsutgiften minskad med det avdrag för värdenedgång som avses i 28 § 1 mom. lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968).

Som värdet av investeringstillgångarna anses det sammanlagda beloppet av anskaffningsutgiften och den uppskrivning som avses i 5 § 6 punkten lagen om beskattning av näringsverksamhet, minskat med det avdrag för värdenedgång som avses i 29 § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Som värdet av fordringar anses det nominella värdet, i fråga om fordringar i utländsk valuta dock det värde som avses i 5 kap. 3 § bokföringslagen (1336/1997), och som värdet av övriga finansieringstillgångar anskaffningsutgiften, efter de avdrag för värdenedgång som avses i 17 § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Ett bolags fastighet, byggnad eller konstruktion som inte hör till omsättnings- eller investerings-tillgångarna värderas dock till beskattningsvärdet för det år som föregått skatteåret, om detta värde är större än den icke avskrivna delen av anskaffningsutgiften, och värdepapper som inte hör till omsättnings- eller investeringstillgångarna värderas till deras sammanlagda beskattningsvärde för det år som föregått skatteåret, om detta värde är större än summan av den icke avskrivna delen av anskaffningsutgiften för värdepappren.

Tillgångar som hör till annan än näringsverksamhet värderas på motsvarande sätt i tillämpliga delar på det sätt som avses i denna paragraf.

I fråga om ett bolag vars räkenskapsperiod löper ut den 30 september eller tidigare betraktas vid tillämpningen av denna paragraf i avvikelse från 1 mom. som beskattnings-

värdet av bolagets fastighet, byggnad eller konstruktion samt det sammanlagda beskattningsvärdet av värdepapper beskattningsvärdet för året före det år som föregick skatteåret.

4 §

Värdering av skulder

Skulder värderas till sitt nominella värde. Om skulden är bunden till index eller någon annan jämförelsegrund skall som dess värde anses värdet enligt den ändrade jämförelsegrunden. Skulder i utländsk valuta värderas på det sätt som avses i 5 kap. 3 § bokföringslagen.

5 §

Begränsning av ökning av beskattningsvärdet.

Vid uträkningen av det maximala beloppet av det beskattningsvärde som avses i 27 § 3 mom. förmögenhetsskattelagen anses beskattningsvärdet utgöra medelvärdet av beskattningsvärdet för skatteåret och det föregående året om beskattningsvärdet för föregående år är noll.

6 §

Det matematiska värdet och beskattningsvärdet av aktierna i ett nytt bolag

Som det matematiska värdet och beskattningsvärdet av aktierna i ett nytt bolag, som inte kan anses ha blivit grundat i syfte att fortsätta med verksamheten inom en affär, ett yrke, jordbruk eller skogsbruk, en sammanslutning eller ett samfund som redan funnits och vars första räkenskapsperiod inte har löpt ut före skatteåret, anses aktiernas nominella värde eller, om inget nominellt värde finns, aktiernas bokföringsmässiga motvärde eller, på yrkande av bolaget eller dess delägare, aktiernas tekningspris, om detta är högre än det nominella värdet eller det bokföringsmässiga motvärdet.

7 §

Ändring av verksamhetsform

Om tillgångar och skulder, som hör samman med en tidigare idkad verksamhet, vid ändringar i verksamhetsformen har överförts med samma värden till ett aktiebolag som grundats, räknas bolagets nettotillgångar ut på basis av det sista bokslutet före skatteåret för den verksamhet som skall överföras. Om bara en del av tillgångarna och skulderna överförs till aktiebolaget när företagsformen ändrades, beaktas bara de överförda tillgångarna och skulderna.

8 §

Ändring av aktiekapitalet och antalet aktier

Under skatteåret företagen höjning och sänkning av aktiekapitalet, inlösen, annat förvärv samt överlåtelse av bolagets aktier, liksom även ändring av aktiernas nominella värde eller bokföringsmässiga motvärde, beaktas när aktiernas beskattningsvärde räknas ut, om teckningstiden för aktier vid nyemission har löpt ut eller aktierna har förvärvats eller överlåtits före utgången av skatteåret eller om någon annan förändring antecknats i handelsregistret före utgången av skatteåret. Härvid räknas bolagets nettotillgångar ut så, att till nettotillgångarna läggs bolagets nya inbetald kapital och det belopp som fåtts vid överlåtelse av aktier och avdras det belopp som betalats till bolagets aktieägare på grund av sänkning av aktiekapitalet och inlösen och förvärv av aktier.

En akties beskattningsvärde erhålls så att de nya nettotillgångarna divideras med det nya antalet aktier.

När beskattningsvärdet bestäms omvandlas aktiernas beskattningsvärde för föregående år till ett jämförligt belopp så, att till aktiernas sammanräknade beskattningsvärde för föregående år läggs bolagets nya inbetalda kapital och beloppet av det kapital som bolaget betalat aktieägarna på grund av sänkning av aktiekapitalet och inlösen och anskaffning av aktier dras av. Aktiestockens på så sätt erhållna nya värde divideras med det nya antalet aktier.

9 §

Det matematiska värdet av aktier som tecknats efter räkenskapsperiodens utgång

Om aktiekapitalet höjts efter den senast avslutande räkenskapsperioden under det år som föregått skatteåret, anses som det matematiska värdet under skatteåret av de nya aktier som tecknats i samband med höjningen aktiernas nominella värde eller, om inget nominellt värde finns, aktiernas bokföringsmässiga motvärde eller, på yrkande av bolaget eller dess delägare, aktiernas teckningspris, om detta är högre än det nominella värdet eller det bokföringsmässiga motvärdet.

10 §

Fusion och delning av bolag och andra ändringar

Fusion och delning av bolag och motsvarande förändringar beaktas separat vid uträkningen av det matematiska värdet och beskattningsvärdet.

Har fusion trätt i kraft efter räkenskapsperiodens utgång under det år som föregår beskattningsåret, fastställs inget beskattningsvärde för det överlåtande bolaget.

Ett övertagande bolags och ett vid kombinationsfusion bildat nytt bolags nettotillgångar erhålls så att det övertagande bolagets och de överlåtande bolagets nettotillgångar räknas ihop. Till det övertagande bolagets tillgångar räknas dock inte de aktier som bolaget äger i det överlåtande bolaget. Om fusionsvederlaget bildas av annat än det övertagande bolagets aktier, beaktas detta li-

kså som en faktor som minskar det övertagande bolagets tillgångar. En akties beskattningsvärde erhålls så att de nettotillgångar som erhållits på detta sätt delas med antalet aktier som det övertagande bolaget eller det nya bolaget har i marknaden.

Om fusionen trätt i kraft vid utgången av den räkenskapsperiod för vilken dividenden delas ut och dividenden kan tas ut under det kalenderår under vilken räkenskapsperioden utgått, uträknas även det matematiska värdet av aktier för skatteåret på det sätt som avses i 3 mom.

Vid uträkningen av beskattningsvärdet och det matematiska värdet av det överlåtande bolagets och det övertagande bolagets aktier beaktas delning av bolaget genom att i tillämpliga delar tillämpa principerna i denna paragraf.

11 §

Avrundning av beskattningsvärdet

Det på ovan nämnt sätt erhållna beskattningsvärdet av en aktie avrundas på ett ändamålsenligt sätt.

12 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft 2000.

Förordningen tillämpas första gången när aktiernas beskattningsvärde och matematiska värde bestäms för skatteåret 2002.

Genom denna förordning upphävs finansministeriets beslut av den 29 december 1994 om grunderna för beskattningsvärdet av affärsaktier (1539/1994).

